

TALE

Samråd Y den 8. september 2021 om dimit- tendledighed

18. august 2021
J.nr. 2021 - 4206

APOC2
RMS

Samrådsspørgsmål Y

Arbejderbevægelsens Erhvervsråds analyse »Coronakrisen ramte nyuddannede hårdt på ledigheden « fra den 4. maj 2021 viser, at nyuddannede akademikere er blevet hårdt ramt af coronakrisen. Vil ministeren på baggrund af analysen redegøre for, hvilke initiativer regeringen planlægger at tage for at sikre, at nyuddannede akademikere kommer hurtigere i arbejde?

Indledning

Tak for det. Tak til Venstre og Hans Andersen for at tage initiativ til samrådet i dag.

Samrådet handler jo som bekendt om, hvad regeringen vil gøre for at sikre, at nyuddannede akademikere hurtigst muligt kommer i arbejde.

Jeg har aftalt med uddannelses- og forskningsministeren, at jeg starter med at redegøre for indsatsen i beskæftigelsessystemet.

Styrket indsats for dimittender

Da Danmark sidste forår lukkede ned, steg ledigheden markant, som alle ved – også blandt nyuddannede.

Samtidigt faldt antallet af jobåbninger kraftigt, og vi var nødsaget til at lukke midlertidigt ned for beskæftigelsesindsatsen. Det var bestemt ikke en ønskesituation for nogen.

Efter genåbningen kombineret med de mange aktive finanspolitiske tiltag – som regeringen sammen med Folketinget har ført ud i livet – har det danske arbejdsmarked rejst sig oven på krisen. Flere virksomheder melder endda, at de nu står og mangler arbejdskraft.

Når vi allerede på nuværende tidspunkt ser så positive takter, skyldes det i høj grad de tiltag, vi sammen har taget siden krisens begyndelse.

Vi har ført en aktiv finanspolitik. Vi har prioriteret at holde hånden under lønmodtagere og virksomheder fra begyndelsen med massive hjælpepakker. Vi har investeret 1,7 mia. kr. i at opkvalificere ledige, og vi har givet økonomien en saltvandsindsprøjtning med udbetalingen af de indefrosne feriepenge.

De positive takter på arbejdsmarkedet har som

nævnt også betydning for de nyuddannede. Men det ændrer ikke på, at ledigheden er for høj for nyuddannede akademikere.

Alt for mange nyuddannede begynder deres arbejdsliv med at være arbejdsløse – og sådan har det været længe. Regeringen er stærkt optaget af, at vi får dem hurtigst muligt ud på arbejdsmarkedet og godt i gang med arbejdslivet.

[Danmark kan mere]

Regeringen tager de første skridt på den nye reformkurs med udspillet *Danmark kan mere I*.

Vi vil investere i vores fælles fremtid og samtidig styrke vores samfundsmodel.

Vi sætter ind de steder, hvor balancerne er skæve. Der hvor pligten ikke er fulgt med retten – samtidig med, at vi værner om sikkerhedsnettet for dem, som har behovet.

For mig er balancerne på det danske arbejdsmarked særligt vigtige.

Kombinationen af ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Et solidt økonomisk sikkerhedsnet. Og stærke virksomheder, der kan konkurrere i hele verden.

Alt det har gjort Danmark til et rigt, trygt og lige land.

Men der er også udfordringer, som vi ikke må lukke øjnene for.

[Dimittender]

Det gavner hverken den enkelte, virksomheder eller samfundet, at så mange ressourcestærke unge indleder arbejdslivet på offentlig forsørgelse.

Derfor bliver jeg bekymret, når flere melder sig ud af a-kassen i en ung alder. Når den stærke danske model bliver taget for givet. Når flere tegner alternative lønsikringer – uden om det solidariske dagpengesystem.

Siden det i 2009 blev muligt at gå direkte fra SU til dimittenddagpenge, er antallet af dimittender steget kraftigt.

Og hver femte modtager i dag dimittenddagpenge i mere end et år.

Hertil kommer, at langt flere udlændinge i dag modtager dimittenddagpenge.

Det bliver vi nødt til at ændre på.

For det er nu engang meningen, at uddannelse skal føre til et arbejde.

Derfor har regeringen netop foreslået at justere dimittendordningen, så nyuddannede ikke-forsørgere får større tilskyndelse til at søge intensivt efter et job helt fra starten.

For det første vil vi sænke dimittendsatsen for ikke-forsørgere. *Og justere* dagpengeperioden for dimittender.

Og for det andet vil vi indføre et sprogkrav. Så udlændinge ikke har fri adgang til danske dimittend-dagpenge.

Det giver os et økonomisk råderum til at investere i dagpengesystemet og løse langsigtede samfundsproblemer.

[Højere dagpengesats]

Der skal være en ordentlig og fair balance mellem tryghed og økonomisk gevinst ved at komme i arbejde.

Derfor vil regeringen indføre et beskæftigelsestil-læg på op til 5.000 kr. om måneden. Det betyder helt konkret, at dagpengesatsen hæves til 24.500 kr. i de første tre måneders ledighed.

Tillægget vil vi målrette de mange, der har været medlem af en a-kasse i en længere periode og som har en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det vil komme mange faggrupper til gavn og styrke trygheden. Lige fra jord- og betonarbejderne til juristen.

Solidaritet og tryghed skal gå hånd i hånd. Det er nemlig forudsætningen for et attraktivt og stærkt dagpengesystem.

[Styrkelse og forlængelse af trainee-ordningen]

Dimittendledig er som sagt ikke noget nyt fænomen, og vi har allerede igangsat flere initiativer sammen med Folketingets partier.

Med *aftalen om ekstraordinært løft af ledige* aftalte vi sidste sommer at styrke og forlænge trainee-indsatsen, så flere ledige dimittender kan få hjælp til at komme ud på en arbejdsplads.

Med *aftalen om tiltag målrettet langtidsledige under corona-krisen* er indsatsen yderligere styrket og forlænget til og med 2022.

[Graduate-pulje]

Med *aftalen om ekstraordinært løft af ledige* besluttede vi også at afsætte en ny graduate-pulje på 10 mio. kr. til små og mellemstore virksomheder.

Idéen bag puljen er at udbrede større virksomheders gode erfaringer med at indsluse nyuddannede gennem såkaldte graduate-forløb.

[Partnerskabet for dimittender i arbejde]

Endelig vil jeg kort fortælle om Partnerskabet for dimittender i arbejde, som den forhenværende uddannelses- og forskningsministeren og jeg i samarbejde nedsatte i 2020.

Konkret har partnerskabet drøftet, hvordan vi får indsatsen til at virke bedre i a-kasser, jobcentre og på uddannelsesinstitutionerne. Og hvordan vi i højere grad får virksomhederne til at åbne dørene for dimittenderne.

På tværs af aktørerne i partnerskabet var der et stort ønske om at styrke dimittendernes mulighed for at få mere relevant erhvervserfaring ved at forlænge virksomhedspraktikordningen.

Derfor har jeg igangsat et forsøg, hvor virksomhedspraktik for dimittender kan fordobles fra fire til otte uger.

Afslutning

Det er et problem, at mange nyuddannede starter deres arbejdsliv med at være ledige – og vi har en gruppe, som hænger fast i ledighed.

Det er – som jeg allerede har været inde på – hverken godt for den enkelte, virksomhederne eller samfundet. Og det er selvfølgelig også derfor, at vi har så stort et fokus på det.

Vi har allerede igangsat en række initiativer, særligt med fokus på at matche dimittender og virksomheder, som nu skal have lov til at virke.

Derudover vil vi med regeringens nyeste forslag om at skærpe dimittendordningen øge dimittendernes incitament til at komme hurtigere i arbejde.

Med de ord vil jeg nu give ordet til uddannelses- og forskningsminister Jesper Petersen.